

2022-2023

Χαρτογράφηση
του Εκπαιδευτικού
Πεδίου της Ανώτερης
Εκπαίδευσης
της Κύπρου

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Διεύθυνση Ανώτερης Εκπαίδευσης

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η Διεύθυνση Ανώτερης Εκπαίδευσης (ΔΑΕ) του Υπουργείου Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας (ΥΠΑΝ), συνέλεξε δεδομένα και προέβη σε αναλύσεις για τη Χαρτογράφηση του Εκπαιδευτικού Πεδίου της Ανώτερης Εκπαίδευσης της Κύπρου που αφορά στο ακαδημαϊκό έτος 2022-2023. Το ακαδημαϊκό έτος 2022-2023 λειτουργούσαν συνολικά πενήντα οκτώ (58) Ιδρύματα Ανώτερης Εκπαίδευσης (ΙΑΕ): δέκα (10) Πανεπιστήμια - τρία (3) Δημόσια και επτά (7) Ιδιωτικά, σαράντα οκτώ (48) Σχολές Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης - έξι (6) Δημόσιες και σαράντα δύο (42) Ιδιωτικές. Η συλλογή των δεδομένων έγινε μέσω τυποποιημένων αρχείων Excel, τα οποία στάλθηκαν από τη ΔΑΕ και συμπληρώθηκαν από όλα τα Ιδρύματα Ανώτερης Εκπαίδευσης (ΙΑΕ) της Κύπρου.

Τα δεδομένα που συλλέχθηκαν από όλα τα ΙΑΕ σχετίζονται με τις εξής τρεις θεματικές ενότητες: α) Φοιτητικός Πληθυσμός, β) Ακαδημαϊκό/διδακτικό Προσωπικό, και γ) Προγράμματα Σπουδών. Για τη συλλογή δεδομένων αξιοποιήθηκαν εθνικές και διεθνείς ταξινομήσεις και τυποποιημένα αρχεία στο λογισμικό Excel τα οποία ετοιμάστηκαν και αποστάλθηκαν από τη ΔΑΕ σε όλα τα ΙΑΕ της Κύπρου. Η ανάλυση των δεδομένων έγινε με το λογισμικό στατιστικών αναλύσεων SPSS. Η παρουσίαση των αποτελεσμάτων βασίζεται στις τρεις προαναφερόμενες θεματικές ενότητες.

Φοιτητικός Πληθυσμός

Σε σχέση με την πρώτη θεματική ενότητα που αφορά στον «Φοιτητικό Πληθυσμό», συλλέγηκαν δεδομένα που αφορούσαν στις εξής πτυχές: α) Μέγεθος, β) Δημογραφικές μεταβλητές και μεταβλητές φοίτησης του φοιτητικού πληθυσμού στα ΙΑΕ της Κύπρου, γ) Ενίσχυση της κοινωνικής διάστασης της Ανώτερης Εκπαίδευσης της Κύπρου, δ) Συμμετοχή σε προγράμματα κινητικότητας, ε) Υποτροφίες, στ) Φοιτητές/φοιτήτριες που ξεκίνησαν τη φοίτησή τους σε Προγράμματα Σπουδών Ανώτερης Εκπαίδευσης το ακαδημαϊκό έτος 2022-2023 και ζ) Φοιτητές/φοιτήτριες που ολοκλήρωσαν τη φοίτησή τους σε Προγράμματα Σπουδών Ανώτερης Εκπαίδευσης το ακαδημαϊκό έτος 2022-2023. Αναφορικά με το μέγεθος του φοιτητικού πληθυσμού, ο συνολικός αριθμός των φοιτητών/φοιτητριών που φοιτούσε σε ΙΑΕ της Κύπρου κατά το ακαδημαϊκό έτος 2022-2023 ανερχόταν στους 56314, εκ των οποίων 47213 (83,8%) φοιτούσαν σε Πανεπιστήμια και 9101 (16,2%) σε Σχολές Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης. Συγκρίνοντας τους αριθμούς των φοιτητών/τριών με το προηγούμενο ακαδημαϊκό έτος (2021-2022) παρουσιάζεται αύξηση που αντιστοιχεί σε 7% στον συνολικό αριθμό των φοιτητών/φοιτητριών. Όσον αφορά στα δημογραφικά χαρακτηριστικά των φοιτητών/φοιτητριών που φοιτούσαν στα Ιδρύματα Ανώτερης Εκπαίδευσης (ΙΑΕ), 42,2% ήταν άνδρες και 57,8% ήταν γυναίκες. Οι ηλικίες του φοιτητικού πληθυσμού κατά την έναρξη του ακαδημαϊκού έτους όπως αυτές δηλώθηκαν από τα ΙΑΕ, κυμαίνονταν από 17 μέχρι 86 έτη με μέσο όρο ηλικίας τα 28,68 έτη (τυπική απόκλιση 8,79). Οι χώρες από τις οποίες προέρχονταν οι φοιτητές/φοιτήτριες ταξινομήθηκαν βάσει των εξής τριών κατηγοριών: Κύπρος, Χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) και Τρίτες Χώρες. Με βάση τα δεδομένα που συλλέχθηκαν για το ακαδημαϊκό έτος 2022-2023, 44% προέρχονταν από την Κύπρο, 41% από χώρες της ΕΕ και 15% από Τρίτες Χώρες. Σε σχέση με τις μεταβλητές που σχετίζονται με τη φοίτηση διαφάνηκε ότι, η πλειονότητα των φοιτητών/φοιτητριών, τόσο των Πανεπιστημίων (70,1%), όσο και των Σχολών Τριτοβάθμιων Εκπαίδευσης (91,5%) φοιτούσε σε Ιδιωτικά Ιδρύματα Ανώτερης

Εκπαίδευσης. Αναφορικά με το επίπεδο σπουδών στο οποίο φοιτούσαν οι εν λόγω φοιτητές/τριες, έχει καταγραφεί ότι η πλειονότητα (47,9%) φοιτούσε σε Προγράμματα Σπουδών επιπέδου 6 (πτυχίο) και ένα σημαντικό ποσοστό (43,8%) φοιτούσε σε Προγράμματα Σπουδών επιπέδου 7 (μάστερ) στο Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων. Σε σχέση με το πεδίο σπουδών, το ακαδημαϊκό έτος 2022-2023 αξιοποιήθηκε η αναθεωρημένη Διεθνής Τυποποιημένη Ταξινόμηση της Εκπαίδευσης για τα επιστημονικά πεδία η οποία περιλαμβάνει 19 κατηγορίες επιστημονικών πεδίων αντί δέκα. Η πλειονότητα φοιτούσε σε Προγράμματα Σπουδών τα οποία εντάσσονταν στα επιστημονικά πεδία «Επιχειρήσεις και Διοίκηση» (30,5%) και «Εκπαίδευση Εκπαιδευτικών» (14,8%). Αντιθέτως, μικρό ενδιαφέρον εμφανίζουν τα πεδία των «Γλωσσών», «Αρχιτεκτονική και Πολεοδομία» και «Ευημερία και Φροντίδα» με ποσοστά μικρότερα του 2%. Τέλος, το πεδίο «Γεωργία, Δασοκομία, Αλιεία και Κτηνοτροφία», έχει πολύ χαμηλή συμμετοχή, με μόλις 187 φοιτητές/φοιτήτριες (0,3%). Η πλειονότητα των φοιτητών/φοιτητριών στα ΙΑΕ φοιτούσε με καθεστώς πλήρους φοίτησης (80,9%). Η πλειονότητα του συνόλου των φοιτητών/φοιτητριών στα Πανεπιστήμια (61,8%) και στις Σχολές Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης (97,7%) φοιτούσε σε Προγράμματα Σπουδών με φυσική παρουσία. Ένα σημαντικό ποσοστό φοιτητών/φοιτητριών των Πανεπιστημίων φοιτούσε σε εξ αποστάσεως Προγράμματα Σπουδών (38,2%). Στις Σχολές Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης το αντίστοιχο ποσοστό ήταν πολύ μικρό (1%). Τέλος, κατά το ακαδημαϊκό έτος 2022-2023, 7,9% του συνολικού φοιτητικού πληθυσμού συμμετείχε σε πρακτική άσκηση στο πλαίσιο του Προγράμματος Σπουδών που φοιτούσε.

Σε σχέση με τις μεταβλητές που σχετίζονται με την ενίσχυση της κοινωνικής διάστασης της Ανώτερης Εκπαίδευσης της Κύπρου συλλέχθηκαν δεδομένα από όλα τα ΙΑΕ σχετικά με: α) φοιτητές/φοιτήτριες με αναπηρίες, β) ώριμους/ες φοιτητές/φοιτήτριες, γ) φοιτητές/φοιτήτριες με παιδιά, δ) φοιτητές/φοιτήτριες από εθνικές μειονότητες και ε) Κύπριους/ες φοιτητές/φοιτήτριες που προέρχονται από εκτοπισμένες οικογένειες εξαιτίας της Τουρκικής εισβολής. Επιπρόσθετα, διερευνήθηκε, η συμμετοχή των δύο φύλων στην Ανώτερη Εκπαίδευση. Το ακαδημαϊκό έτος 2022-2023, οι φοιτητές/φοιτήτριες με αναπηρία στα ΙΑΕ της Κύπρου ανέρχονταν στους/στις 965 (1,7%). Από αυτούς/ές 843 φοιτητές/φοιτήτριες (87%) φοιτούσαν σε Πανεπιστήμια και 122 (13%) στις Σχολές Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης. Η μεγάλη πλειονότητα των φοιτητών/φοιτητριών με αναπηρίες αντιμετωπίζει μαθησιακές δυσκολίες (69%) και ποσοστό 14,9% αντιμετωπίζει κοινωνικές και επικοινωνιακές δυσκολίες. Αναφορικά με το είδος στήριξης που παρέχεται από τα ΙΑΕ στους/στις φοιτητές/φοιτήτριες με αναπηρία φαίνεται ότι το μεγαλύτερο ποσοστό φοιτητών/φοιτητριών με αναπηρίες λαμβάνει διευκολύνσεις σε σχέση με την αξιολόγηση και τις εργασίες (94,2%), έπειτα ακολουθούν οι διευκολύνσεις σε σχέση με τη διδασκαλία (60,9%) και μετά η γενικότερη στήριξη κατά τις σπουδές (48,9%). Όσον αφορά στους αριθμούς των ώριμων φοιτητών/φοιτητριών (με ηλικία 30 ετών και άνω) κατά το ακαδημαϊκό έτος 2022-2023, αυτοί/ές ανέρχονταν στους/στις 19234 (34,7%). Όσον αφορά στον αριθμό των φοιτητών/φοιτητριών από την Κύπρο που ανήκουν σε μειονότητες και θρησκευτικές ομάδες (Λατίνιοι, Αρμένιοι και Μαρωνίτες) δεν δόθηκαν στοιχεία από τα ΙΑΕ για ένα μεγάλο αριθμό φοιτητών/φοιτητριών (13757 από σύνολο 24805 φοιτητές/φοιτήτριες ή 55,5%) καθώς δεν υπάρχει η σχετική πληροφρία στα αρχεία τους. Για τους/τις φοιτητές/φοιτήτριες που δόθηκαν στοιχεία 0,12% προέρχονται από την τουρκοκυπριακή κοινότητα και 0,17% από τις θρησκευτικές ομάδες των

Μαρωνιτών, Αρμενίων και Λατίνων. Ο αριθμός των φοιτητών/φοιτητριών Ανώτερης Εκπαίδευσης που έχουν παιδιά δεν ήταν δυνατόν να προσδιοριστεί διότι τα ΙΑΕ δεν είχαν διαθέσιμη στα αρχεία τους αυτή την πληροφόρηση για ένα σημαντικό μέρος του φοιτητικού πληθυσμού (93%). Το ίδιο ισχύει και για τον αριθμό των φοιτητών/φοιτητριών που προέρχονται από εκτοπισμένες οικογένειες εξαιτίας της Τουρκικής εισβολής. Όσον αφορά στη συμμετοχή των δύο φύλων στην Ανώτερη Εκπαίδευση όπως έχει ήδη αναφερθεί, η πλειοψηφία του φοιτητικού πληθυσμού είναι γυναίκες (57,8%). Συγκεκριμένα, ποσοστό 60%-62% του φοιτητικού πληθυσμού στα Δημόσια και Ιδιωτικά Πανεπιστήμια είναι γυναίκες ενώ το αντίστροφο ισχύει για τις Δημόσιες και Ιδιωτικές Σχολές Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης όπου η πλειοψηφία (62%-70%) του φοιτητικού πληθυσμού είναι άνδρες. Σε σχέση με τις επιλογές των δύο φύλων όσον αφορά στα πεδία σπουδών, η μεγάλη πλειονότητα είναι γυναίκες στα περισσότερα πεδία σπουδών, με τα υψηλότερα ποσοστά (>80%) να σημειώνονται στα πεδία σπουδών της «Εκπαίδευσης Εκπαιδευτικών» και της «Ψυχολογίας». Τα πεδία με τα χαμηλότερα ποσοστά συμμετοχής γυναικών είναι αυτά της «Μηχανικής, Μεταποίησης και Κατασκευές» (28%) και των «Τεχνολογιών Πληροφοριών και Επικοινωνίας» (24%).

Όσον αφορά στη συμμετοχή των φοιτητών/φοιτητριών σε κινητικότητες για σπουδές ή κατάρτιση στο εξωτερικό ένα πολύ μικρό ποσοστό φοιτητών/φοιτητριών (620 ή 1,2%) συμμετείχε σε προγράμματα κινητικότητας κατά το ακαδημαϊκό έτος 2022-2023. Η πλειονότητα (538 ή 86%) συμμετείχε σε προγράμματα κινητικότητας Erasmus+ με πρώτη χώρα επιλογής την Ελλάδα (48%), δεύτερη την Πολωνία και τη Σουηδία (30 ή 4,8%) και τρίτη την Ιταλία (27 ή 4,4%). Για πρώτη φορά κατά το ακαδημαϊκό έτος 2022-2023 συλλέγηκαν δεδομένα για την εισερχόμενη κινητικότητα, δηλαδή φοιτητές/φοιτήτριες από άλλες χώρες που φοιτούν στα Ιδρύματα Ανώτερης Εκπαίδευσης της Κύπρου για εκπαιδευτικούς σκοπούς στο πλαίσιο προγραμμάτων κινητικότητας. Το ακαδημαϊκό έτος 2022-2023, ο αριθμός των φοιτητών/φοιτητριών από εισερχόμενη κινητικότητα ανήλθε στους/στις 559 φοιτητές/φοιτήτριες.

Σε σχέση με τις παρεχόμενες υποτροφίες, τα ΙΑΕ δεν είχαν διαθέσιμη στα αρχεία τους αυτή την πληροφόρηση για ένα σημαντικό μέρος του φοιτητικού πληθυσμού (12832 ή 22,8%). Ποσοστό 40,3% του συνολικού φοιτητικού πληθυσμού έλαβε κάποιου είδους υποτροφία. Η συντριπτική πλειονότητα των παρεχόμενων υποτροφιών αφορά στη μερική κάλυψη διδάκτρων (97,2%) και κύριος πάροχος είναι τα ΙΑΕ στα οποία φοιτούν οι φοιτητές/φοιτήτριες (97,8%). Ο αριθμός των υποτροφιών που διατέθηκε σε φοιτητές/φοιτήτριες από αναπτυσσόμενες χώρες, μικρά νησιωτικά αναπτυσσόμενα κράτη και αφρικανικές χώρες, για πρόσβαση και συμμετοχή στην Ανώτερη εκπαίδευση (με βάση τον δείκτη SDG: 4.7b της UNESCO για το 2030 για τη βιώσιμη ανάπτυξη), το ακαδημαϊκό έτος 2022-2023 ανερχόταν σε 1023.

Ο αριθμός των φοιτητών/φοιτητριών που ξεκίνησε φοίτησή σε Προγράμματα Σπουδών Ανώτερης Εκπαίδευσης το ακαδημαϊκό έτος 2022-2023 ανήλθε στους/στις 18769 φοιτητές/φοιτήτριες (33,3%), 81% σε Πανεπιστήμια και 19% στις Σχολές Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης. Από αυτούς/ες 9082 (48%) εισήχθησαν για πρώτη φορά στην Ανώτερη Εκπαίδευση. Αναφορικά με τον αριθμό των φοιτητών/φοιτητριών που ολοκλήρωσαν τη φοίτησή τους στα ΙΑΕ της Κύπρου κατά το ακαδημαϊκό έτος 2022-2023 σε Προγράμματα Σπουδών όλων των επιπέδων του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων, αυτός ανήλθε στους/στις 11912 φοιτητές/φοιτήτριες και συγκεκριμένα 10085 προέρχονταν

από τα Πανεπιστήμια (84,7%) και 1827 από τις Σχολές Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης (15,3%).

Ακαδημαϊκό/Διδακτικό Προσωπικό

Η δεύτερη θεματική ενότητα αφορά στο ακαδημαϊκό/διδακτικό προσωπικό των ΙΑΕ. Το ακαδημαϊκό έτος 2022-2023 συλλέγηκαν για πρώτη φορά δεδομένα σε σχέση με το διδακτικό/ακαδημαϊκό προσωπικό των ΙΑΕ της Κύπρου. Το διδακτικό/ακαδημαϊκό προσωπικό των ΙΑΕ με βάση τα στοιχεία που απέστειλαν τα ίδια τα ΙΑΕ ανήλθε στους 6158, εκ των οποίων 4736 (76,9%) ανήκε στα Πανεπιστήμια και 1422 (23,1%) στις Σχολές Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης. Σε σχέση με τα δημογραφικά χαρακτηριστικά, και συγκεκριμένα με το φύλο, 3451 είναι άνδρες (56,1%) και 2706 γυναίκες (43,9%). Ο μέσος όρος ηλικίας ήταν τα 42,51 έτη, με τυπική απόκλιση τα 11,175 έτη. Ο μισός περίπου πληθυσμός του ακαδημαϊκού/διδακτικού προσωπικού των ΙΑΕ κατέχει προσόντα επιπέδου 8 (Διδακτορικό) και ένα σημαντικό ποσοστό (30%) προσόντα επιπέδου 7 (Μάστερ) στο Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων. Η πλειονότητα του ακαδημαϊκού/διδακτικού προσωπικού των ΙΑΕ της Κύπρου κατέχει προσόντα στα πεδία «Επιχειρήσεις και Διοίκηση» (13,1%), «Ανθρωπιστικές Επιστήμες» και «Επιστήμες της Αγωγής» (9,0%) και «Φυσικές Επιστήμες, Μαθηματικά και Στατιστική» (9,2%). Αντίθετα, πολύ μικρό ποσοστό του ακαδημαϊκού/διδακτικού προσωπικού κατέχει προσόντα στα πεδία «Αρχιτεκτονική και Πολεοδομία» και «Φαρμακευτική» (0,9% και 0,8% αντίστοιχα). Σε σχέση με τις εργασιακές μεταβλητές, ποσοστό 54% του συνολικού ακαδημαϊκού/διδακτικού προσωπικού των ΙΑΕ είχε καθεστώς μερικής απασχόλησης, ενώ ποσοστό 37,4% είχε καθεστώς πλήρους απασχόλησης. Όσον αφορά στην κατηγορία θέσης το «Διδακτικό Ερευνητικό Προσωπικό (ΔΕΠ)» αποτελούσε στο 29,8% του πληθυσμού του ακαδημαϊκού/διδακτικού προσωπικού των ΙΑΕ της Κύπρου ενώ το «Άλλο διδακτικό προσωπικό» αποτελούσε το 44,3%.

Προγράμματα Σπουδών

Η τρίτη θεματική ενότητα αφορά στα Προγράμματα Σπουδών. Το ακαδημαϊκό έτος 2022-2023 έγινε για πρώτη φορά προσπάθεια καταγραφής όλων των Προγραμμάτων Σπουδών Ανώτερης Εκπαίδευσης που προσφέρονται από τα ΙΑΕ της Κύπρου. Συγκεκριμένα, συλλέγηκαν δεδομένα για 1139 Προγράμματα Σπουδών. Στο κάθε Πρόγραμμα, η ΔΑΕ έδωσε ένα μοναδικό εννιαψήφιο κωδικό αριθμό. Η πλειοψηφία των Προγραμμάτων Σπουδών προσφέρεται από τα Πανεπιστήμια (68,3%), από τα ιδιωτικά ΙΑΕ (76,6%) και αντιστοιχεί στο επίπεδο 7 (μάστερ) του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων (42%). Σε σχέση με τα επιστημονικά πεδία, η πλειοψηφία των προγραμμάτων των ΙΑΕ ανήκει στα πεδία «Επιχειρήσεις και Διοίκηση» (33,1%), «Μηχανική, Μεταποίηση και Κατασκευές» (9,1%), «Τέχνες» (6,8%) και «Υπηρεσίες» (6,7%). Αντίθετα, πολύ μικρός αριθμός Προγραμμάτων ανήκει στα πεδία «Φαρμακευτική» (0,5%), «Γεωργία, Δασοκομία, Αλιεία και Κτηνιατρική» (0,9%), «Ευημερία και Φροντίδα» (1,2%) και «Ιατρική, Οδοντιατρική» (1,5%). Σχετικά με το σύστημα φοίτησης των ΙΑΕ φάνηκε ότι η πλειοψηφία των Προγραμμάτων Σπουδών (60,7%) υιοθετεί σύστημα φοίτησης δύο εξαμήνων (Φθινοπωρινό και Εαρινό) και θερινής περιόδου. Αναφορικά με το είδος φοίτησης, διαφάνηκε ότι τα περισσότερα Προγράμματα (61,5%) προσφέρονται τόσο με καθεστώς πλήρους όσο και μερικής φοίτησης. Ένα σημαντικό ποσοστό (38,1%) των Προγραμμάτων Σπουδών προσφέρεται αποκλειστικά με καθεστώς πλήρους φοίτησης. Η κύρια γλώσσα

διδασκαλίας της πλειοψηφίας των Προγραμμάτων Σπουδών (53,5%) είναι η Ελληνική, ενώ ένα σημαντικό ποσοστό (46,0%) έχει ως γλώσσα διδασκαλίας την Αγγλική. Ευκαιρίες για πρακτική εξάσκηση που αντιστοιχεί σε μονάδες ECTS προσφέρει μόνο το 20,2% των Προγραμμάτων, ενώ το 2,0% περιλαμβάνει πρακτική εξάσκηση που δεν αντιστοιχεί σε μονάδες ECTS.

Τέλος, θεωρείται σημαντικό να τονιστεί εκ νέου ότι τα αποτελέσματα της παρούσας έκθεσης στηρίζονται στα δεδομένα που απέστειλαν τα ίδια τα ΙΑΕ κατά το ακαδημαϊκό έτος 2022-2023.